

ДО
ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ
arch@vas.bg

ОТ
Адвокат Борислава Руменова Иванова
л.н. адвокат 1700827010
гр. София, бул. „Витоша“ № 1А, ет. 3,
офис № 368
laws.claims@gmail.com

ОТНОСНО:
Становище към проект на решение за
за допълнение на Етичния кодекс на
адвоката

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Във връзка с текущата открита процедура за „обществено“ обсъждане на Проект на допълнение на Етичния кодекс на адвоката /“ЕКА“/, публикуван на:

<https://www.vas.bg/bg/a/otkrita-protsedura-za-obshchestveno-obszhdane-na-doplnenie-na-etichniya-kodeks-na-advokata> ,

в рамките на указания едномесечен срок, в качеството си на заинтересована страна – адвокат, изразявам следното становище:

Адмиравам актуализациите на действащия Етичен кодекс, но подчертавам, че имам резерви по отношение на някои разпоредби, като ще се огранича до най-съществените, с препоръка – след преработването им, да се потърсят отново становищата на заинтересованите адвокати.

1. Новият чл. 38, ал. 1 от ЕКА регламентира, че:

„Чл. 38. (1) Адвокатът не може да въвежда в системи с изкуствен интелект данни, защитени от професионалната тайна по чл. 5, лични данни или друга поверителна информация, без да е взел необходимите мерки за тяхната защита, включително като се е запознал с условията на ползване, политиките за поверителност и мерките за сигурност на системите с изкуствен интелект.“

Считам, че следва да се постави точка след думите „поверителна информация“, като останалият текст отпадне.

ИЛИ

Да се добави подходяща формулировка, че въвеждането на информация в системата не може да се извършва, а ако това се прави – да бъде при спазване на законовите ограничения за адвокатска или друг вид защитена тайна, а използваната система за изкуствен интелект следва да може да позволява своевременно изтриване на въведените данни, без последващо съхранение или разпространение пред трети лица.

В противен случай, информация, попадаща под законовата закрила на адвокатска или друга защитена от закона тайна, включително лични данни, може да стане обект на неоторизано разкриване пред трети лица или нежелано съхранение, неограничено с разумен срок.

Същото важи за чл. 36, ал. 2 от ЕКА.

2. Новият чл. 38, ал. 3 от ЕКА гласи:

„(3) Адвокатът не допуска използването на система с изкуствен интелект да доведе до неволно разкриване, смесване или повторно използване на поверителна информация, свързана с различни клиенти, дела или мандати. Това задължение се прилага и когато начинът на използване на системата може да създаде риск от конфликт на интереси.“

По мое мнение, адвокатът следва да **НЕ допуска** никакво разкриване на информация и данни, не само неволно такова, поради което би било удачно думата „неволно“ да отпадне.

За да се избегне потенциална разлика в тълкуването на този текст, би било добре ясно да се напише, че **не следва да се разкрива на системата каквато и да било информация, представляваща адвокатска тайна, лични данни или друга, защитена от закон информация.**

Помощта на AI може да се осъществи и без въвеждане в системата на лични данни или друга, защитена от закон информация.

3. Текстът на чл. 38, ал. 4 от ЕКА:

„(4) Адвокатът изисква спазването на задълженията по този раздел и от своя персонал, младши адвокати, стажанти, сътрудници и други лица, които участват в професионалната му дейност или използват системи с изкуствен интелект от негово име.“

да бъде изменен, като след „системи с изкуствен интелект.“ се постави точка.

4. Относно Раздел VII. „Достъп до електронни дела“.

4.1. Изразявам мнение, че същият следва фундаментално да бъде реструктуриран, като се разграничи, от една страна, достъпът, който осъществяват адвокатите, надлежно упълномощени процесуални представители, а от друга – достъпът на всички други адвокати, за които информацията да не бъде в същия обем, а сведена до минимум като информация за страните, предмета на делото, етапа на производството.

По този начин, професионалните цели по чл. 40, ал. 2 от ЕКА следва да се ограничат, напр. до правни становища и консултации за конкретното дело на адв. с пълномощно; проверките за свързани производства или противоречие в интересите да се ограничи до информация, сведена до минимум; обучителната дейност да не може да доведе до разкриването на адвокатска или друга защитена от закон тайна и пр.

4.2 Следва да се има предвид йерархията на нормативните актове.

В чл. 45, ал. 1 от Закона за адвокатурата се регламентира адвокатската тайна, като такава, отнасяща се до т. нар. „клиент“ – лице, което адвокатът представлява „въз основа на писмено пълномощно.“ /арг. от чл. 25, ал. 1 от ЗА/:

Лицата, по отношение на които, адвокатът е достъпил информация от системата, **не са „клиенти“** по смисъла на чл. 45, ал. 1 от ЗА.

От друга страна, в проекта на ЕКА са включени следните разпоредби:

„Чл. 41. (1) Информацията, станала известна на адвоката чрез достъп до електронни дела, по които не е процесуален представител, се ползва със същата степен на поверителност и професионална защита, каквато адвокатът дължи на информацията, получена при изпълнение на адвокатски мандат. Адвокатът не може да я използва или разкрива извън необходимото за допустима професионална цел по този раздел.“

Така формулираната разпоредба следва да бъде предвидена в нормативен акт с ранг на закон, за да се избегне противоречие с чл. 45, ал. 1 от Закона за адвокатурата, както и за да се запазят правата на засегнатите лица.

„Чл. 42. (1) Адвокатът носи професионална отговорност за всеки осъществен от него достъп до електронно дело и при дисциплинарна проверка е длъжен да обоснове, че достъпът е бил необходим и пропорционален за постигане на допустима професионална цел по чл. 40, ал. 2“.

Считам, че адвокатът преди да осъществи достъп следва да може да докаже, че същият е легитимен, освен „необходим и пропорционален“.

В заключение, считам, че проектът за допълнение на Етичния кодекс на адвоката е принципно подходящ, но следва внимателно да се прецизират някои разпоредби, така че да се изключат каквито и да било възможности за злоупотреба с право, а **акцентът да бъде върху НЕ** допускането на неоторизирано разпространение на защитена информация.

Дата: 01.07.2026 г.

С уважение,

адвокат Борислава Иванова

/КЕП/